

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**ITINERARI[I] || ITALIAE || RERVMQ. ROMANARVM || LIBRI
TRES ||**

Schottus, Franciscus

Antverpiae, 1600

Veronensis Ager.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70633)

VICENTIA.

VICENTIA, vt nunc appellant, veteres tamen Romani *Vicetiam* dixere, veluti antiqua marmora demonstrant: antiquitate cum ceteris eius tractus vrbibus certat; condita, quemadmodum Sex.

Pompeius Trogus affirmat, à Gallis, cum Mediolano, Como, Verona, Brixia, Bergamo, quos Tarquinij Prisci Rom. regis temporibus Tuscos ex iis regionibus pepulisse Liuius libro v. memorat.

Spectabis vrbis in primis forum, ac prætorium magnificentissimum; atque perges deinde ad Prædicatorum fratrum cœnobium; vt videas in eius ornatissimo templo sacrâ illam spinam ex corona Christi Seruatoris nostri; quam à D. Ludouico Francorum rege dono acceptam Bartholomæus Vicetinus eiusdem vrbis Episcopus, atque ordinis Prædicatorum, in hoc olim templo dedicauit, vbi cum magna religione seruatur. Vrbis denique situm, ædificiaque perlustrabis, quæ à duobus annibus ibidem confluentibus irrigatur, habetque mercium, rerumque omnium inferendarum magnam commoditatem ex agro illo Gallico circumquaque frumenti, vini, olei, fructuumque, quæ terra producit, omnium feracissimo.

VERONENSIS AGER.

Hinc videas incultos, & lapidosos Veronensium campos, qui ante Veronam in collibus positam millia passuum viginti patent; & celebres sunt maximis summorum ducum aliquot victorius, aut cladibus. Referunt enim Sa-

B 5 binum

binum Iulianum Imperium inuadentem à Carino Cæsare in iisdem campis victum & occisum fuisse, atque Odouacrum Herulorum & Turcilingorum regem, qui Augustulo depulso Italiae regnum per vim occupauerat, & aliquot per annos eam tyrannide oppresserat, à Theoderico Ostrogothorum rege triduoano proelio debellatum fuisse; cæsum item postea Lambertum Guidonis Spoletani regis filium cum quatuordecim Hungarorum milibus à Berengario: nec multos post annos ab Hugone Arelatensi, Arnoldum Bauarię ducẽ cum paratissimo Germanorum exercitu, quem Veronenses primi regem Italiae contra Hugonem appellatum specie triumphantis intra mœnia receperant. Deuictum in iisdem campis etiam à Rudolpho Burgundo Berengarium alterum, Italięq; regno priuatum: Auorum denique patrumque memoria magnis sæpè proeliis in illo camporum tractu de Italiae principatu fortuna varia certatum fuisse. Ceterum, quòd Blondus scribit C. Marium Cimbros ac Teutones in Italiam irrumpeutes ibidem ultimo proelio deleuisse, incertum & obscurum est, cum varient mirum in modum auctores in eius tam famosi proelij loco describendo. Nec temerè quidem hoc dixerim. Fragmenta etenim Liuij libro LXVII produnt, ab Athesis fluminis, quem obsederat, ripis Q. Catulum procos. à Cimbris fuisse deiectum; & accedente paulò post cum nouo exercitu C. Mario, hostes proelio victos, quo cæsa centum quadraginta milia, capta sexaginta sunt milia. Si Romanæ historiæ principem, Liuium integrum haberemus, haud dubiè quid certi nobis de tam ingèris proelij loco constaret. Sex. Iulius Frontinus in saltu Tridentino Q. Catuli exercitum Cimbris cecidisse demonstrat libro stragematum quarto. Nec non Valerius Maximus

mus

mus lib. v. cap. VIII. ad Athesim Cimbrorum impetu Romanos equites pulsos, & deserro Carulo procos. ad urbem fugisse scribit. L. Florus, qui Liuium in historia quàm maximè sequi videtur, Cimbrōs per hiemem scribit Tridentinis iugis in Italiam prouolutos velut ruina descendisse: Athesim flumen non ponte, nec nauibus; sed primùm vado, corporibus, ac chypeis frustra tentasse, ac demum ingesta silua obrutum transiisse. In Venetia moram trahentibus, ac ferociter diem pugnae postulantibus Marium mox alterum sequentem dedisse, eosque in patentissimo, quem Caudium vocant, campo proelio insigni prostrauisse. Velleius Patereulus, & auctor de viris illustribus, locum proelii exprimentes, eodem quasi nomine, Floro consentire videntur; quamuis in appellatione varient non nihil exemplaria, quemadmodum librarij imperitiores in propriis nominibus cespitare frequenter solent. In quibusdam enim iam dictorum auctorum exemplaribus *Claudius* campus vocatur, in aliis *Caudius*; verùm in Velleianis quibusdam *Raudus*, vbi legimus in quinto Marij consulatu gentem excisam Teutonum in campis, quibus nomen erat Raudis. Et placet hæc significantior & propria magis appellatio; corrigendaque mihi videntur in eo nomine Flori, & Auctoris de illustribus viris exemplaria. *Raudos* enim aptè Veronenses, aliosque montibus subiectos campos vocamus vetusta voce, quasi rudes, asperos, & saxosos: quandoquidem saxum ipsum quoque raudus nominare solent antiqui, vt Sex. Pompeius ex Attio comico probat. Ex his, ni fallor, auctoribus Blondus aliique colligunt, in Veronensibus campis admodum asperis cædem Cimbricam contigisse. Ceterum Plutarchus, licet in Apophtegmatibus Romanis Caruli exercitum ad Athesim scribat à Cimbris

bris pulsū fuisse; in C. Marij tamen vita, fluvium illum Athisonem appellat, & locum proclij Cimbris Marium designasse planiciē apud Vercellas oportunam Romanis ad equitādum, & barbarorum multitudini ad iactātiā suam. An librariorum item imperitia hīc nomina, pro *Athesi Athisone*, & pro *Verona Vercellis* suppositis, mutata sint, peritioribus iudicandum relinquo. *Athisonis* nescio an quispiam veterum mentionem faciat. In historia belli reliqua tamen Plutarchus non admodum discrepat à Lulio, Floro, ceterisque. Immanes videlicet illas variarū nationum copias in Gallis diuisas fuisse: ex his Teutonas & Ambrones contra Marium per Lingonas contendisse, & non procul ab Alpibus caesos ad aquas Sextias esse: agmina verò Cimbrorum in Noricos; atque inde perrexisse ad Alpes contra Catulum. Hos secutos item Tigurinos, Florus consentit. Paullus Orosius tribus agminibus barbaros tum Italiam petiisse tradit; sed quibusnam in locis Alpes transcendere voluerint, non exprimit. Palam tamen est, diuersis itineribus transitum tentasse, & tam ultra, quā citra Alpes caesos fuisse; citra quidem in Venetis inter Padum & Athesim in Raudis campis, tot iam dicti auctores consentiunt, qui Tridentinas Alpes transiisse in Italiam Cimbrōs volunt: Plutarchus autem an correctus sit, & quomodo nam conciliari his poterit, studiosis discutiendum relinquo.

V E R O N A.

Veronæ vicinum templum novum Divæ virginis Deiparæ Mariæ inuises, quod & structuræ magnificentia, & crebris miraculis valde est celebre.

Vrbem deinde ingressus, perlustrabis forū, curiam,